

Herinrichting Wijksportvoorziening Pernis

Verkenkend onderzoek in het kader van
de Flora- en Faunawet (Quickscan).

Van

Datum

16 september 2015

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	4
2	Wet- en regelgeving	6
2.1	Natuurwetgeving	6
2.1.1	Natuurbeschermingswet	6
2.1.2	Flora- en Faunawet	6
2.2	Overige regelgeving en beleid	7
2.2.1	Natuurnetwerk Nederland (EHS en PEHS)	7
2.2.2	De Rotterdamse Natuurkaart	7
2.2.3	Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	7
3	Aanpak verkennend onderzoek	8
3.1	Bureaustudie	8
3.1.1	Voorgaand onderzoek.	8
3.1.2	Rotterdamse natuurdatabase	8
3.1.3	Waarneming.nl	8
3.1.4	Natuurnetwerk Nederland	9
3.1.5	Natuurkaart Rotterdam.	10
3.1.6	Ligging ten opzichte van Natura 2000 gebieden	10
3.2	Locatiebezoek	11
4	Locatiebeschrijving.	12
4.1	Ecologische ontsluiting	14
4.2	Voorgenomen werkzaamheden	15
5	Analyse effect van de voorgenomen ingreep	16
5.1	Flora	16
5.2	Grondgebonden zoogdieren	16
5.3	Vleermuizen	16
5.4	Vogels	16
5.5	Amfibieën en reptielen	18
5.6	Vlinders en libellen	18
5.7	Vissen	18
5.8	Natuurnetwerk Nederland, Natuurkaart Rotterdam en Programma Duurzaam	18
6	Conclusie en advies	19

<i>Gebruikte gegevens</i>	20
Bijlage 1: wetgevende kaders	21
Bijlage 2: schetsontwerp IP	23
Bijlage 3: gegevens uit de waarnemingendatabase	24

1 Aanleiding

In het gebied Pernis wordt een nieuwe Wijkspportvoorziening gerealiseerd naast het huidige zwembad aan de Ring 220. Daarnaast wordt de buitenruimte opnieuw ingericht. Ten behoeve van deze ruimtelijke ingreep wordt een verkennend onderzoek in het kader van de flora- en faunawet uitgevoerd. De ligging van de te onderzoeken locatie is in onderstaande figuren weergegeven.

Figuur 1 De ligging van Wijkspportvoorziening Pernis in Rotterdam.

Figuur 2 Luchtfoto van de ontwikkellocatie Wijksportvoorziening Pernis.

2 Wet- en regelgeving

In Bijlage 1 wordt het voor ecologie, flora en fauna relevante wettelijke kader gegeven.

2.1 Natuurwetgeving

De flora- en faunawet regelt in de praktijk de bescherming van op soortniveau terwijl de Natuurbeschermingswet de bescherming van gebieden regelt. Nieuwe Natuurwetgeving is op dit moment in voorbereiding.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw) dient voor de ontwikkeling getoetst te worden aan natuurwetgeving. Deze toetsing is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

2.1.1 Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora- en fauna kunnen op basis van Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.

2.1.2 Flora- en Faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 2002 in de Flora- en Faunawet geregeld. Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in de volgende vier groepen: algemeen (tabel 1), overige (tabel 2), strikt beschermd (tabel 3) en vogels.

1. algemene beschermde soorten: hiervoor geldt ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een vrijstelling mits de gunstige staat van instandhouding niet wordt aangetast;
2. strikt beschermde soorten: voor soorten die minder algemeen zijn geldt een strikter beschermingsregime. Vrijstelling en ontheffing zijn mogelijk onder voorwaarden;
3. zeer strikt beschermde soorten: voor zeldzame, (zeer) bedreigde soorten die ook in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen bij opzettelijke verstoring. Bij bestendig beheer en gebruik is onder voorwaarden vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mogelijk. Bij ruimtelijke ingrepen dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Een zware toets, waarin nauwkeurig de verwachte effecten en maatregelen worden beschreven is vereist om de ontheffing te verkrijgen. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om eventuele negatieve effecten weg te nemen dienen tevens de ADC criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen);
4. vogels: vogels worden veelal binnen de flora- en faunawet als aparte groep beschouwd. Dit aangezien alle inheemse vogels op het grondgebied van de EU beschermd zijn. In de praktijk betreft het vooral de bescherming van actieve nesten van vogels, die gedurende de broedperiode (globaal van maart t/m juli) niet mogen worden verstoord. Voor sommige vogelsoorten geldt dat nesten ook buiten het broedseizoen beschermd zijn. Hieronder vallen nesten van vogels die daar jaarrond gebruik van maken en nesten van vogels die elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform artikel 2 van de Flora- en Faunawet.

2.2 Overige regelgeving en beleid

2.2.1 Natuurnetwerk Nederland (EHS en PEHS)

De ecologische hoofdstructuur (of zoals tegenwoordig genoemd: "Natuurnetwerk Nederland") is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstig te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. De ecologische hoofdstructuur levert een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit in Nederland. De ecologische hoofdstructuur is opgebouwd uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. Op provinciaal niveau wordt gesproken van Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). In de Provincie Zuid-Holland zijn diverse grotere natuurgebieden aangewezen als onderdeel van de PEHS. Ook alle Natura 2000 gebieden gelegen binnen deze Provincie gebieden maken deel uit van de PEHS. In de regio Rotterdam zijn grotere PEHS gebieden (die niet al reeds zijn aangewezen als Natura 2000 gebied) o.a. het Eiland van Brienenoord en Polder de Esch. Ook delen van Polder Schieveen en de Bonnepolder maken deel uit van de PEHS. Vrijwel alle PEHS gebieden en verbindingen zijn gelegen in het buitengebied van Rotterdam of direct langs de grote rivieren.

2.2.2 De Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met de PEHS. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur.

In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

2.2.3 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

Het Rotterdams duurzaamheidsbeleid is vastgelegd in het Programma Duurzaam.

In **Programma Duurzaam** staan de volgende ambities:

- Elke ontwikkeling moet leiden tot een meer gezonde, groene, kindvriendelijk en schone leefomgeving;
- Elke ontwikkeling moet leiden tot waardecreatie en toekomstbestendigheid;
- Elke ontwikkeling moet leiden tot minimaal 50% CO₂-reductie en 100% climateproof in 2025.

Deze ambitie is in het Programma Duurzaam geconcretiseerd in 10 duurzaamheidsopgaven.

Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling (duurzaamheidsopgave 10).
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering door bijvoorbeeld de realisatie van groene daken om hittestress tegen te gaan (duurzaamheidsopgave 9).

Groener maken van de stad (duurzaamheidsopgave 6).

3 Aanpak verkennend onderzoek

Bij activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, zoals sloop of renovatie van gebouwen, maar ook het verwijderen van bestaand groen, dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van dier- en plantensoorten die beschermd zijn onder de Flora en faunawet.

In dit verkennend onderzoek wordt beschreven of er mogelijk effecten op beschermde natuurwaarden zijn te verwachten als gevolg van de voorgenomen ingreep. Het verkennend onderzoek bestaat uit 2 delen: een bureaustudie en een locatiebezoek.

3.1 Bureaustudie

3.1.1 Voorgaand onderzoek.

- Velthuisen, O. van; Quickscan Flora en fauna bestemmingsplan Pernis, Implementatie Flora- en faunawet, Verkenning ecologische waarden. Gemeente Rotterdam Ingenieursbureau, Rotterdam, 2010. De conclusies zijn dat in Pernis strikt beschermde soorten vleermuizen en wettelijk jaarrond beschermde vogels voor kunnen komen. Het gaat dan om de soorten: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Huismus en Gierzwaluw. Voor gebieden waar sloopactiviteiten of het kappen van bomen zijn voorgenomen is daarom nader onderzoek nodig. Een nader onderzoek is niet bekend.
- Schie, Femke v.; Quickscan Pernis, Implementatie Flora- en faunawet, quickscan flora en fauna Gemeente Rotterdam Ingenieursbureau, Rotterdam, 2007. De geldigheid van dit onderzoek is intussen verlopen. Ook dit onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van een nieuw bestemmingsplan. De locatie van de wijkspportvoorziening is in dit onderzoek opgenomen als deelprojectgebied 6. Op deze locatie kunnen mogelijk beschermde soorten uit de soortgroepen vleermuizen, broedvogels en vissen voor. Hiernaar werd nader onderzoek nodig geacht. Een nader onderzoek is niet bekend.

3.1.2 Rotterdamse natuurdatabase

Alle door de gemeente Rotterdam beheerde openbare ruimte wordt eens in de 3 jaar geïntervieweerd op wettelijk beschermde soorten planten en dieren en op Rode lijst soorten. Deze gegevens zijn opgenomen in de Natuurdatabase welke is ontsloten via het gemeentelijke GisWeb. Naast de inventarisatiegegevens van het Rotterdamse beheergebied zijn in deze database ook waarnemingen uit ruimtelijke ontwikkelingsprojecten opgenomen.

Ter plaatse van Wijkspportvoorziening Pernis zijn waarnemingen van beschermde soorten; Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Sperwer (*Accipiter nisus*) en Roek (*Corvus frugilegus*) opgenomen in de Natuurdatabase.

In de nabije omgeving van de ontwikkellocatie zijn daarnaast nog waarnemingen opgenomen van de beschermde soort; Ruige dwergvleermuis en van de aandachtsoort Kroeskarper.

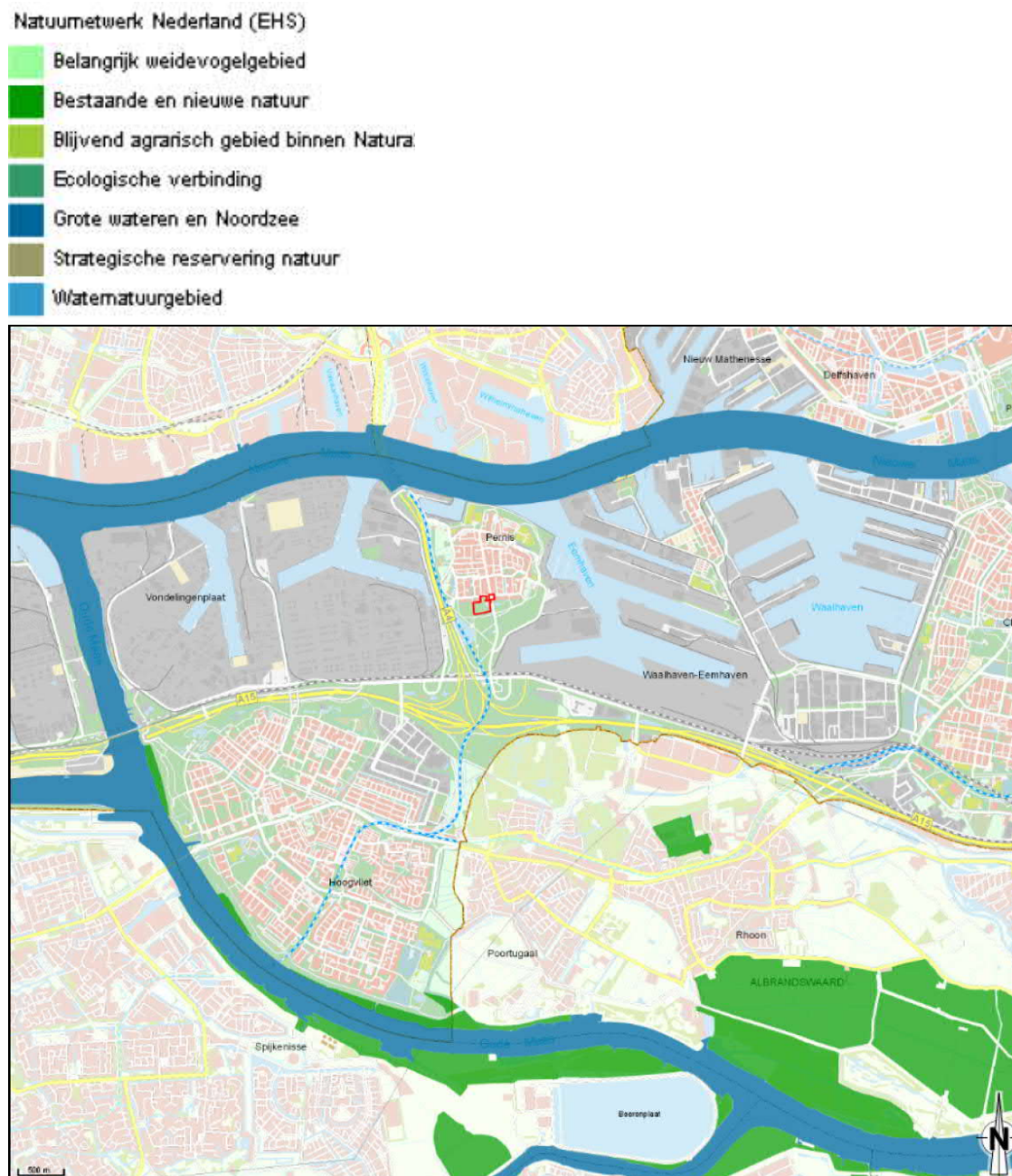
De waarnemingen zijn weergegeven in figuur 6 en in bijlage 3.

3.1.3 Waarneming.nl

Om zoveel mogelijk duidelijkheid te krijgen over de huidige situatie met betrekking tot de aanwezigheid van Roeken is ook de website www.waarneming.nl geraadpleegd.

3.1.4 Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbij gelegen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (de voormalige (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur) is de 1100 meter ten noorden van de locatie gelegen Nieuwe Maas. Zie navolgende figuur.

Figuur 3 de ligging van de locatie (gemarkeerd met rode contour) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland.

3.1.5 Natuurkaart Rotterdam.

Op 18 maart 2014 heeft het college van B&W van Rotterdam de Natuurkaart Rotterdam vastgesteld. Het doel van de natuurkaart is om, waar mogelijk, de omgevingskwaliteit te verbeteren door meer rekening te houden met de ecologische mogelijkheden en onmogelijkheden op ontwikkellocaties.

De Natuurkaart is dus een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen.

In de Natuurkaart is een analyse opgenomen van de potentiële gemeentelijke ecologische verbindingen. Het projectgebied Wijkspportvoorziening Pernis ligt in de potentiële ecologische verbinding rondom en ten zuiden van Pernis. Deze verbinding sluit via de groenzones langs de A15 en langs Poortugaal aan op Natuurnetwerk Nederland.

De in de Natuurkaart opgenomen analyse voor potentiële biodiversiteit geeft voor de locatie verwachtingswaarde Hoog.

De omgeving waarin Wijkspportvoorziening Pernis komt te liggen heeft als wijktypologie Cultureel Tuindorpen met een dichte bebouwingsstructuur met kleine tuinen. Door de kleinschalige verkaveling met heggen en het grote aantal bloeiende planten kent dit type wijk doorgaans een rijk insectenleven en is het er aantrekkelijk voor typische tuinvogels.

3.1.6 Ligging ten opzichte van Natura 2000 gebieden

De locatie ligt op 2,8 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied. Dit is het gebied Oude Maas. Het gebied Oude Maas (108) bestaat grotendeels uit oeverbos langs laaglandrivieren, grienden en zoetwater getijdennatuur.

Gebiedsbescherming is in het gebied niet aan de orde. Het plangebied daarvoor te ver van het Natura 2000gebied.

Figuur 4 de ligging van de locatie (rode contour) ten opzichte van Natura 2000 gebieden.

3.2 Locatiebezoek

Wijkspportvoorziening Pernis is bezocht op 26 augustus 2015 door een medewerker ecologie van de gemeente Rotterdam, cluster Stadsontwikkeling afdeling. Enkele foto's van het locatiebezoek zijn opgenomen in Hoofdstuk 4.

4 Locatiebeschrijving.

De locatie bestaat uit een aan de rand van het dorp Pernis gelegen zwembad aan de Ring 220 en het nabijgelegen kruispunt van de Ring met de Oude Pernisseweg. Het zwembad is gelegen in een parkachtige setting welke deel uit maakt van de groene bufferzone rond Pernis. Het zwembad is blijkens de pandkaart gesticht in 1951. Het huidige bad dateert echter uit 1970. Aanvankelijk zat de ingang aan de Oude Pernisseweg. De oorspronkelijke kleedgebouwtjes zijn recentelijk gesloopt en vervangen door een nieuw modern gebouw. Het nog bestaande filtergebouwtje is gebouwd in 1963. De ligweiden bij het zwembad zijn tegenwoordig vrij klein. Een paar jaar geleden is een gedeelte van de oorspronkelijke ruimere aanleg afgescheiden. Dit stuk is nu verhuurd als paardenweide. Zwembad en paardenwei zijn aan west-, zuid- en oostzijde omgeven door een fors uitgegroeide windsingel en een sloot. Dit sluit aan op het groengebied ten zuiden en zuidwesten van Pernis. Dit groengebied ziet er uit alsof er ergens in de afgelopen 2 jaar grootschalige capaciteiten hebben plaatsgevonden. De noordzijde van de locatie grenst aan de bebouwde kom van Pernis.

Figuur 5 plantsoentypen en bomen.

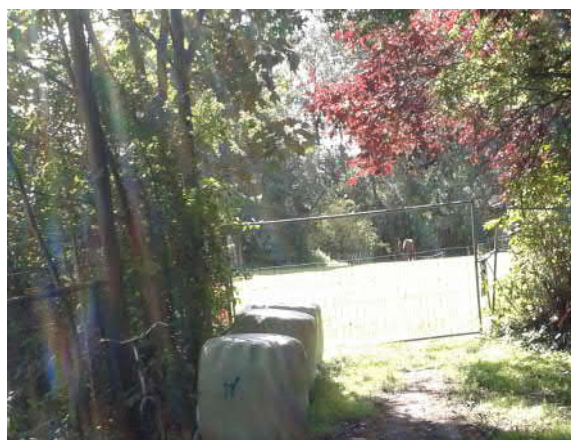
De navolgende foto's geven een beeld van de locatie:

Overzicht zwembadgedeelte Wijk sportvoorziening Pernis

Ligweide en pierebadje.

Overzicht voormalig gedeelte zwembad, nu paardenwei

Gesloopte kleedkamertjes en nieuwbouw

Locatie (voormalige?) Roekenkolonie

Roek, Kroeskarper (en meerkoet)

4.1 Ecologische ontsluiting

De locatie ligt in een potentiële stedelijke ecologische verbinding (zie 3.1.4) en is daardoor goed aangesloten op het regionale netwerk.

4.2 Voorgenomen werkzaamheden

Het project wordt in opdracht van de gemeente Rotterdam uitgevoerd in de vorm van een Design and Construct project. De precieze inrichting is daarom nog niet bekend. Een schetsmatig inrichtingsplan is opgenomen als bijlage 2.

Aannemelijk is dat de werkzaamheden herinrichting van het kruispunt zullen omvatten evenals de bouw van de wijkspportvoorziening. De werkzaamheden omvatten dan kap- en rooiwerkzaamheden, grondwerkzaamheden, werkzaamheden aan waterlopen en bouwwerkzaamheden. Voor zover bekend zijn er geen sloopwerkzaamheden voorgenomen.

5 Analyse effect van de voorgenomen ingreep

5.1 Flora

De locatie bestaat uit verharding, gazons, paardenwei en verwilderd bosplantsoen. Dit zijn geen biotopen waar strikt beschermde soorten verwacht worden. Er zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen (strikt) beschermde planten gevonden.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren komen zeker op de locatie voor. Het gaat dan om soorten die onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen zoals konijnen en egels. Bij kap- en rooiwerkzaamheden en bij grondverzet moet men bedacht zijn op (winter-) verblijfplaatsen van Egels.

5.3 Vleermuizen

De meeste soorten vleermuizen ter plaatse van de Wijkspportvoorziening Pernis verblijfplaatsen kunnen hebben zijn aan gebouwen gebonden. Er staan op de locatie echter geen voor vleermuisverblijfplaatsen geschikte gebouwen op de locatie. De Ruige dwergvleermuis kan ook op de locatie voorkomen en is naast een gebouwbewoner ook een boombewoner. De Populierenbomen die op en rond de locatie staan kunnen gebruikt worden zijn als verblijfplaats voor deze soort. De meeste bomen zijn echter behoorlijk vitaal en er zijn maar zeer weinig holten, scheuren en loshangende schorsdelen aangetroffen zodat het aantal potentiële verblijfplaatsen gering is. Deze zullen dan alleen uit balts en paarverblijfplaatsen bestaan. Kraamverblijfplaatsen worden niet verwacht daar deze vooral in Oost Europa liggen. De Ruige dwergvleermuis is een opportunistische soort is die vaak van plaats wisselt.

De locatie Wijkspportvoorziening Pernis is daarnaast geschikt als foerageergebied voor alle soorten vleermuizen. Door de werkzaamheden zal de geschiktheid als foerageergebied tijdelijk minder kunnen zijn. Vanwege de ligging in de groenzonde rond de wijk zijn er echter veel alternatieve foerageermogelijkheden voor vleermuizen.

De functie van de locatie voor het leefgebied van vleermuizen zal daarom beperkt zijn. Een negatief effect van de voorgenomen ontwikkelingen op de locale en regionale populaties vleermuizen kan daarom worden uitgesloten.

5.4 Vogels

Wat broedvogels betreft wordt ervan uitgegaan dat in het broedseizoen verschillende soorten vogels de aanwezige bomen en struiken gebruiken om hun nest in te maken. Het verdient daarom de aanbeveling alle rooiwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (maart tot en met augustus). Dit geldt voor alle bomen en struiken.

Indien er tijdens het broedseizoen kap- en/of rooiwerkzaamheden nodig blijken te zijn moeten de bomen en struiken daags voor aanvang van die werkzaamheden door een ecologisch deskundige gecontroleerd worden op bebroede vogelnesten. Indien een nest wordt aangetroffen moeten de kap- en of rooiwerkzaamheden worden uitgesteld tot het nest definitief is verlaten.

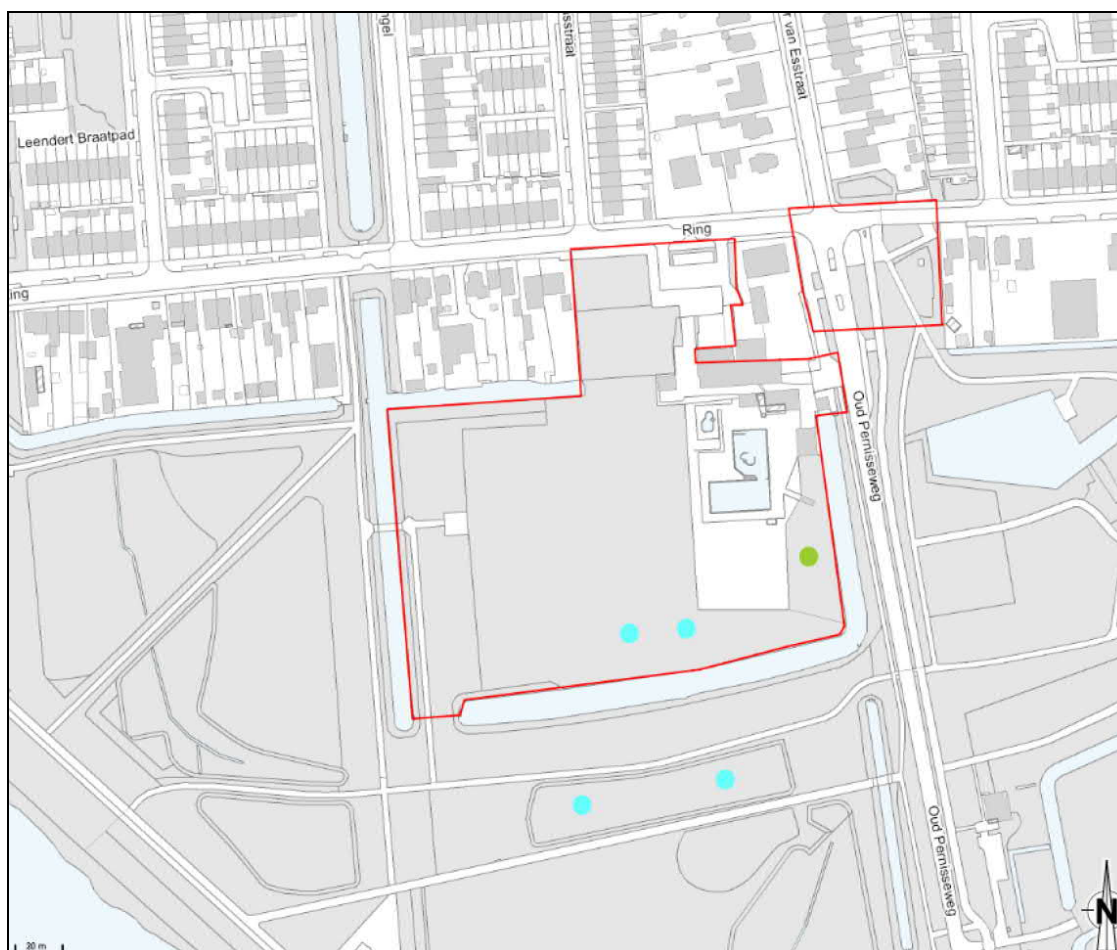
Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bouwplaatsverlichting wordt toegepast moet daarbij rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedvogels.

Naast reguliere broedvogels dient er ook gelet te worden op vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Dit zijn nesten die ook buiten het broedseizoen een functie vervullen voor de soort of de soort keert hier jaarlijks naar terug.

In de database zijn ter plaatsen van de locatie waarnemingen opgenomen van de 2 soorten uit deze categorie: Sperwer en Roek. Van de Sperwer is alleen een waarneming van aanwezigheid uit 2012. Van de roek gaar het om waarnemingen uit de periode 2009-2011 van verblijfplaatsen. Tijdens het locatiebezoek was onduidelijk of deze jaarrond beschermde verblijfplaatsen nog aanwezig zijn. Ter plaatse van de waarnemingen lijkt niet lang geleden groot onderhoud in de bosplantsoenen plaats te hebben gevonden. Daarnaast meldde de beheerder van het zwembad dat er dit voorjaar tijdens een storm enkele grote bomen omgewaaid zijn. De meest recente waarneming in de landelijke database www.waarneming.nl van Roeken op deze locatie stamt uit mei 2010. Het ging toen om nog 2 nesten.

Alvorens kap en rooiwerkzaamheden uitgevoerd kunnen worden in de bosschages en bomensingels op de locatie moet eerst een nader onderzoek uitgevoerd om jaarrond beschermde vogelnesten van met name Roeken definitief uit te sluiten.

Er is geen risico dat er jaarrond beschermde verblijfplaatsen van Huismussen of Gierzwaluwen worden aangetast omdat er geen gebouwen met pannendaken gesloopt worden.

Figuur 6 waarnemingen van Roeken (=blauwe punten) en Sperwer (= groene punt).

5.5 Amfibieën en reptielen

Strikt beschermde amfibieën en reptielen zijn kritisch met betrekking tot hun leefgebied. Het is op voorhand uit te sluiten dat de locatie een functie heeft voor deze soorten. In dit gedeelte van Rotterdam komen geen inheemse reptielen voor. Vooralsnog is de enige inheemse reptielensoort die binnen de Rotterdamse gemeentegrenzen voorkomt de Zandhagedis. Deze leeft in het duingebied bij Hoek van Holland.

Algemene soorten amfibieën (Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander) kunnen buiten de voortplantingstijd wel op de locatie Wijkspportvoorziening Pernis voorkomen.

Voortplantingslocaties van amfibieën kunnen binnen het plangebied wel voorkomen maar vanwege de aanwezigheid van vissen niet van gevoeliger soorten.

5.6 Vlinders en libellen

Binnen Rotterdam zijn slechts zeer sporadisch waarnemingen bekend van strikt beschermde soorten libellen en vlinders. De meeste strikt beschermde vlinders en libellen stellen strikte eisen aan hun leefgebied en de locatie is ongeschikt voor deze soorten. Algemene libellen en vlinders zijn wel te verwachten. Voor zowel beschermde als niet-beschermde soorten geldt altijd de zorgplicht.

5.7 Vissen

Tijdens het locatiebezoek is de aandachtsoort Kroeskarper waargenomen. De wettelijk beschermde Bittervoorn is in de waterlopen bij Pernis niet uit te sluiten. Bij werkzaamheden aan de waterlopen moet met de aanwezigheid van vissen rekening gehouden worden. Het is daarom aan te raden te werken onder de gedragscode van de Unie van Waterschappen.

5.8 Natuurnetwerk Nederland, Natuurkaart Rotterdam en Programma Duurzaam

Vanwege de relatief geringe omvang van de ingreep en de robuustheid van de nabij gelegen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland worden er geen negatieve effecten op de ecologische hoofdstructuur verwacht.

De locatie ligt in een in de Natuurkaart vastgelegde Rotterdamse ecologische verbindingszone. Op het functioneren van deze verbinding zijn geen negatieve effecten verwachten. Geadviseerd wordt de potentieel hoge biodiversiteit te helpen realiseren door natuur-inclusief te bouwen. Daarnaast kunnen bij werkzaamheden aan watergangen natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Volgens de in de natuurkaart gegeven wijktypologie liggen er vooral goede mogelijkheden voor insecten en vogels. Gedacht kan worden aan een soortenrijk groen dak, inbouw van insectenhôtels en nestkasten en een vogel- en vlindervriendelijke groenaanleg. Met deze aanpassingen is dan meteen voldaan aan opgaven 6, 9 en 10 uit Programma Duurzaam.

6 Conclusie en advies

Alleen soortbescherming is van toepassing.

Gebiedsbescherming is in het gebied niet aan de orde. De voorgenomen werkzaamheden zijn van dien aard dat ze geen invloed zullen hebben op een als Natura 2000 aangeduid natuurgebied en of op Natuurnetwerk Nederland.

De voorgenomen werkzaamheden omvatten onderandere kap- en rooiwerkzaamheden, grondverzet en werkzaamheden aan waterlopen. Er worden binnen dit project geen werkzaamheden aan gebouwen uitgevoerd. Er is daarom geen risico voor aantasting van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van Huismussen of Gierzwaluwen.

Broedende vogels mogen niet verstoord worden. Dit betekent dat tijdens de broedperiode (globaal maart t/m juli) geen bomen en struiken gekapt en/of gerooid kunnen worden. Aangeraden wordt de te rooien bomen en struiken in de winter voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden te verwijderen.

Op de locatie zijn in het verleden jaarrond beschermde nestplaatsen van Roeken aanwezig geweest. Tijdens het locatiebezoek zijn deze niet teruggevonden. Alvorens met de werkzaamheden te starten is het echter verstandig de aanwezigheid van deze **jaarrond beschermde nestplaatsen definitief te laten uitsluiten door een ter zake kundige**. Dit kan het beste in het winterhalfjaar worden gedaan als er geen bladeren aan de bomen zitten.

De functie van de locatie voor het leefgebied van vleermuizen zal beperkt zijn. Een negatief effect van de voorgenomen ontwikkelingen op de lokale en regionale populaties vleermuizen kan worden uitgesloten.

Het op locatie voorkomen van middels de Flora- en Faunawet strikt beschermde soorten (tabel 2 en tabel 3 soorten; zie 2.1.2) uit de soortgroepen reptielen, amfibieën, vlinders, libellen of planten kan uitgesloten worden geacht.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geldt altijd de zorgplicht conform artikel 2 van de flora- en faunawet.

Indien kleine zoogdieren (zoals egel, huisspitsmuis) worden aangetroffen dan moet men deze gelegenheid geven te vluchten.

Indien amfibieën (zoals gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander) worden aangetroffen dan moet men deze door een teriaker kundige laten verplaatsen naar een veilige habitat.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bouwplaatsverlichting wordt toegepast moet rekening worden gehouden met broedvogels en vleermuizen. Het beste is in dit project dan alleen het hoognodige te verlichten en zelfdimmende verlichting te gebruiken.

Buiten de kans op jaarrond beschermde vogelnesten, de zorgplicht en de algehele bescherming van broedvogels zijn er geen beperkingen vanuit de flora- en Faunawet te verwachten voor de uitvoering van dit project.

Geadviseerd wordt natuur-inclusief te bouwen en bij de aanleg van compensatiewater natuurvriendelijke oevers toe te passen. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd om de doelen van Programma Duurzaam en van de Natuurkaart Rotterdam te helpen realiseren.

Gebruikte gegevens

Literatuur:

- 1) Concept schetsontwerp buitenruimte WSV, variant 2. Ingenieursbureau, Rotterdam, 2015;
- 2) Leeuwen, A. van; Advies Buitenruimte m.b.t. WijkSportVoorziening Pernis, Conceptnotitie. Gemeente Rotterdam Ingenieursbureau, Rotterdam, 2015;
- 3) Berghuis, R.; WSV Pernis, concept PVE-IP. Gemeente Rotterdam, SO, 2015;
- 4) Velthuisen, O. van; Quicksan Flora en fauna bestemmingsplan Pernis, Implementatie Flora- en faunawet, Verkenning ecologische waarden. Gemeente Rotterdam Ingenieursbureau, Rotterdam, 2010;
- 5) Schie, Femke v.; Quicksan Pernis, Implementatie Flora- en faunawet, quickscan flora en fauna Gemeente Rotterdam Ingenieursbureau, Rotterdam, 2007;
- 6) Gemeente Rotterdam, Zwembad Pernis, Bestek 2492. Nederlandsche Heidemaatschappij, Afdeling Bouwkundige Dienst, Arnhem 1962;
- 7) Pernis, Verbetering Zwembad CA. Gemeentewerken Rotterdam, 6^e afdeling, Rotterdam, 1963.

Internetsites:

www.minlnv.nl

www.zuidholland.nl

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=natura2000>

www.gis.rotterdam.nl/gisweb2

<http://www.rotterdam.nl/natuurkaart>

www.waarmeming.nl

<http://soortprotocolenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocolenflora-enfaunawet/roek.pdf>

Overige bronnen

- [Natuurkaart Rotterdam \(intern GIS\)](#)
- [Flora en faunadatabase Gemeente Rotterdam \(intern GIS\)](#)

Bijlage 1: wetgevende kaders

Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora- en fauna kunnen op basis van Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober van kracht is geworden. Hierin zijn ook de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten opgenomen. Van initiatieven in de omgeving van deze gebieden dient te worden vastgesteld in hoeverre er externe werking kan optreden met mogelijk significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen. Het betreft hier de kwaliteit van de natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten. Hieronder vallen ook activiteiten die een verstoring effecten kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Een passende beoordeling is verplicht indien er door de ontwikkelingen niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er significante effecten kunnen optreden. Aangezien een passende beoordeling een flinke verdieplingslag inhoudt (met kwantitatieve berekeningen) moet zo vroeg mogelijk aangetoond worden dat er geen sprake is van significante effecten. De noodzaak tot een passende beoordeling vervalt dan.

Flora- en Faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en Faunawet geregeld. Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. In Nederland komen ongeveer 35.000 planten- en diersoorten voor. Daarvan zijn er ongeveer 1.300 wettelijk beschermd onder de flora- en faunawet, variërend van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen tot flora, insecten en schaaldieren. De flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht. Voor verschillende categorieën soorten en verschillende activiteiten zijn vrijstellingen of ontheffingen van deze verbodsbepalingen mogelijk. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in de volgende vier groepen: algemeen (tabel 1), overige (tabel 2), strikt beschermd (tabel 3) en vogels.

5. algemene beschermde soorten: hiervoor geldt ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een vrijstelling mits de gunstige staat van instandhouding niet wordt aangetast;
6. strikt beschermde soorten: voor soorten die minder algemeen zijn geldt een strikter beschermingsregime. Vrijstelling is mogelijk indien op basis van een goed gekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing wordt alleen verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige instandhouding van de soort;
7. zeer strikt beschermde soorten: voor zeldzame, (zeer) bedreigde soorten die ook in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen bij opzettelijke verstoring. Voor bestendig beheer en gebruik geldt wel een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit is uitsluitend van toepassing op soorten die niet vermeld zijn op de habitatrichtlijn. Indien niet volgens een gedragscode kan worden gewerkt en/of er sprake is van soorten van de habitatrichtlijn dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Een zware toets, waarin nauwkeurig de verwachte effecten en maatregelen

worden beschreven is vereist om de ontheffing te verkrijgen. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om eventuele negatieve effecten weg te nemen dienen tevens de ADC criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen);

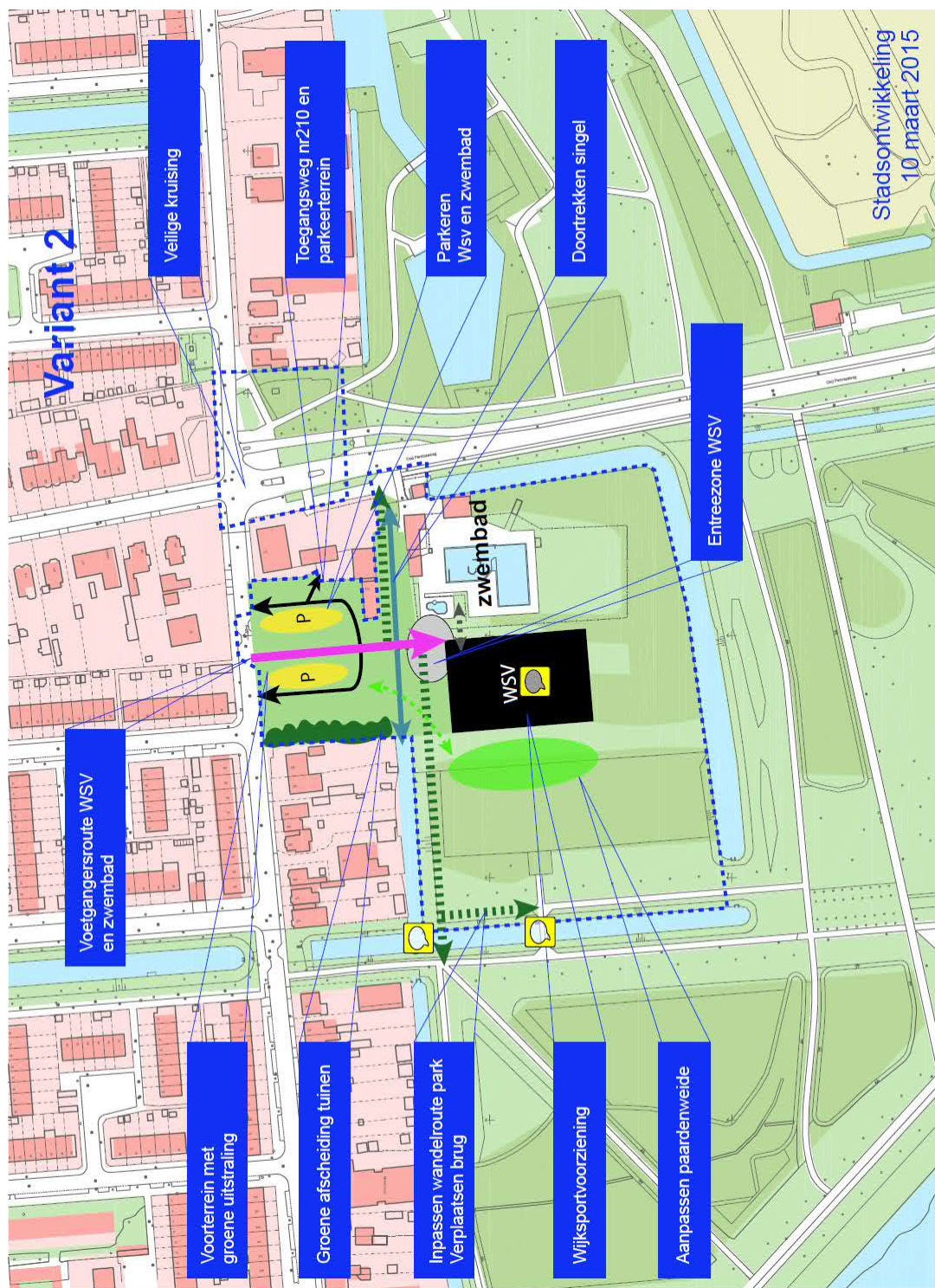
8. vogels: vogels worden veelal binnen de flora- en faunawet als aparte groep beschouwd. Dit aangezien alle inheemse vogels op het grondgebied van de EU beschermd zijn. In de praktijk betreft het vooral de bescherming van actieve nesten van vogels, die gedurende de broedperiode (globaal van maart t/m juli) niet mogen worden vernield, verstoord of verwijderd. Voor sommige vogelsoorten geldt dat nesten ook buiten het broedseizoen beschermd zijn. Hieronder vallen roofvogels, die jaarrond gebruik maken van hun nesten. Hetzelfde geldt voor nesten van vogels als de gierzwaluw en huismus die elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren om te broeden. Overigens zijn niet alle jaarrond beschermde vogels even strikt beschermd. In de gewijzigde lijst (augustus 2009) van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit wordt onderscheidt gemaakt in categorie één t/m vijf. De laatste categorie (vijf) is bedoeld voor soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding momenteel niet kritisch is, maar die wel aandacht behoeven indien er ontwikkelingen plaatsvinden waarbij grote delen van het leefgebied verdwijnen. Indien bij een ruimtelijke ontwikkeling een jaarrond beschermde vogel in het geding is (bv. een gierzwaluw of sperwer) moet gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is moet een mitigatieplan worden opgesteld en voorgelegd aan het bevoegde Ministerie. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om eventuele negatieve effecten weg te nemen dienen tevens de ADC criteria te worden beargumenteerd (alternatieven, dwingende redenen groot openbaar belang, compensatie om instandhouding de waarborgen).

Zorgplicht

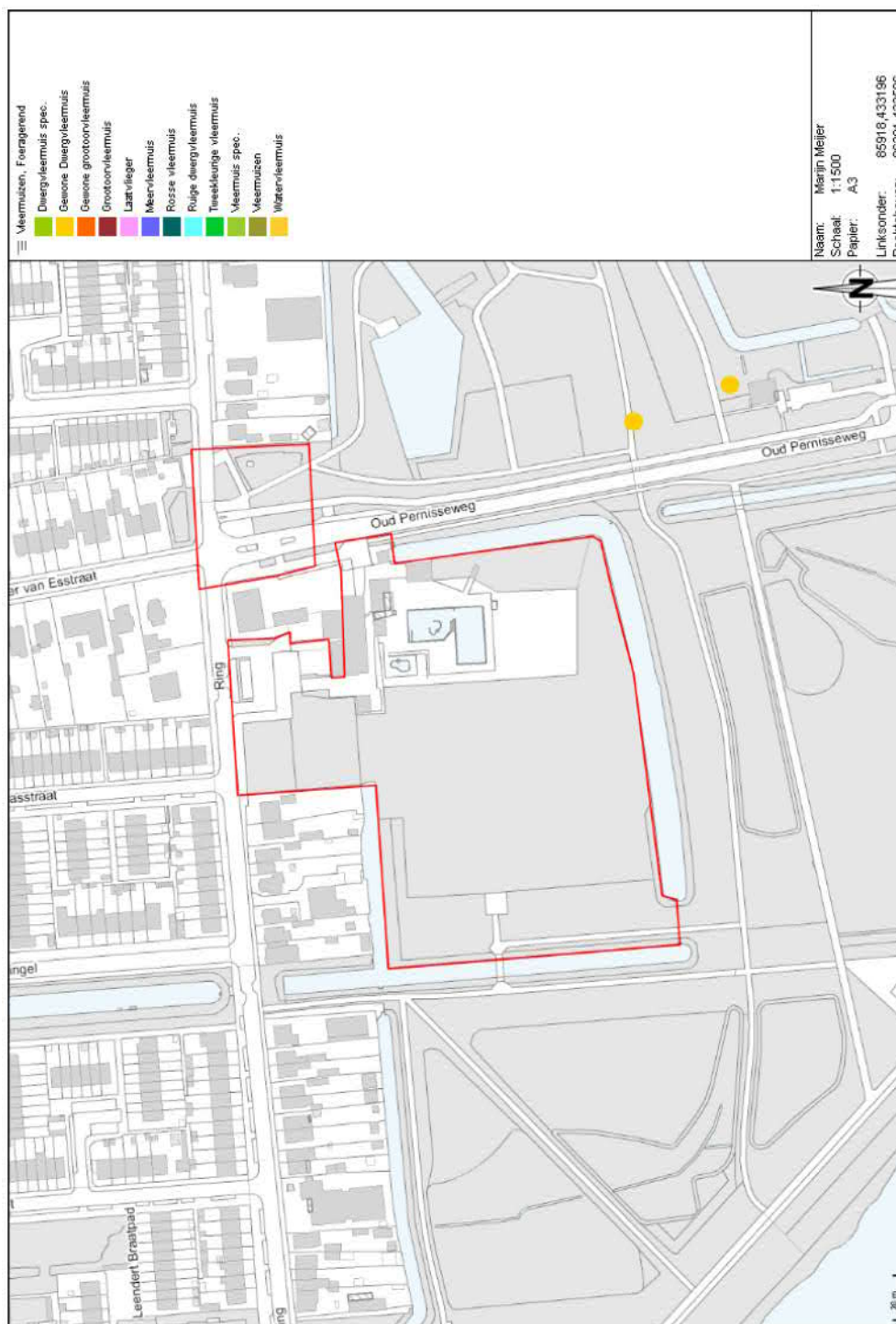
Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Artikel 2 van de Flora- en Faunawet formuleert de algemene zorgplicht als volgt:

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

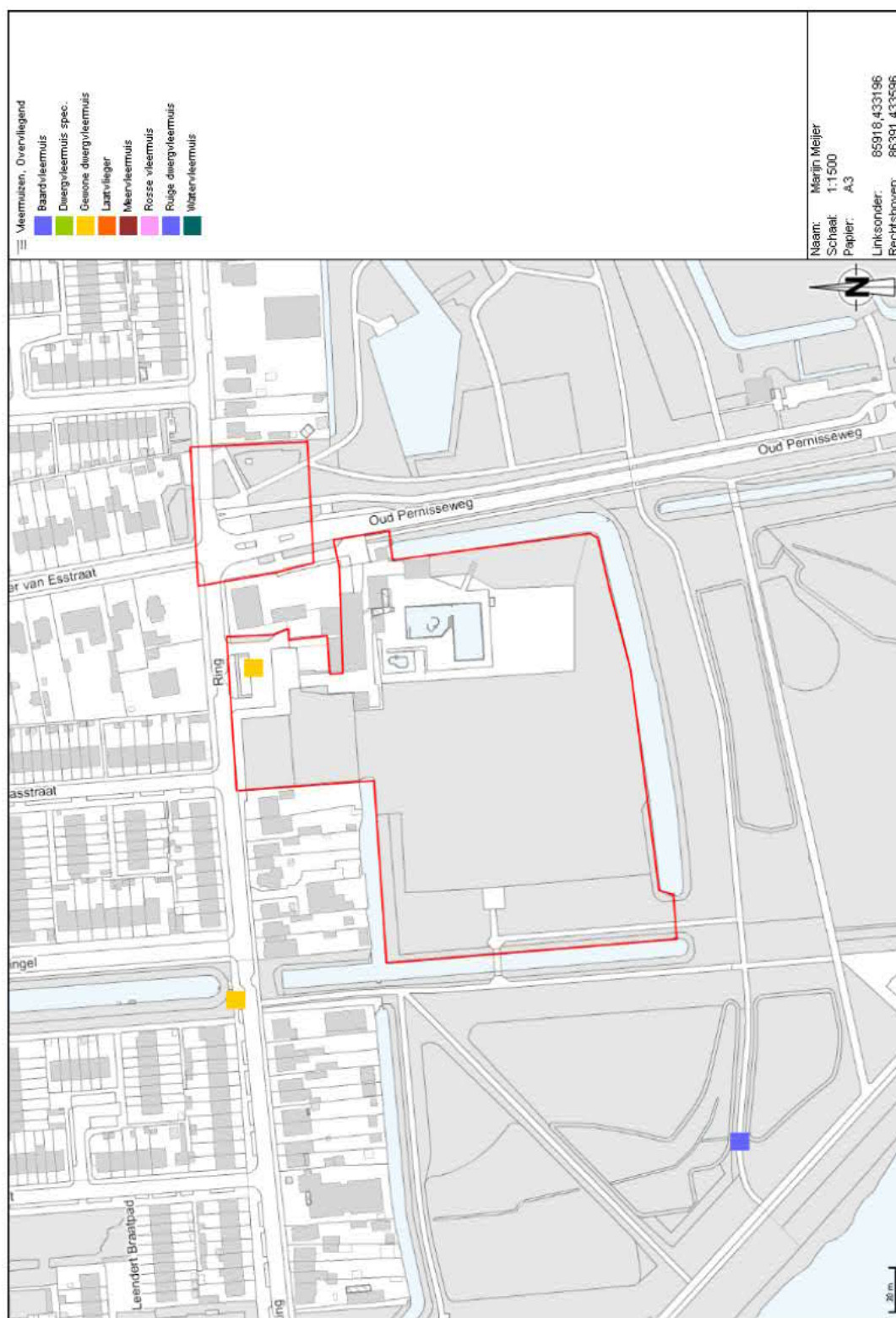
Bijlage 2: schetsontwerp IP

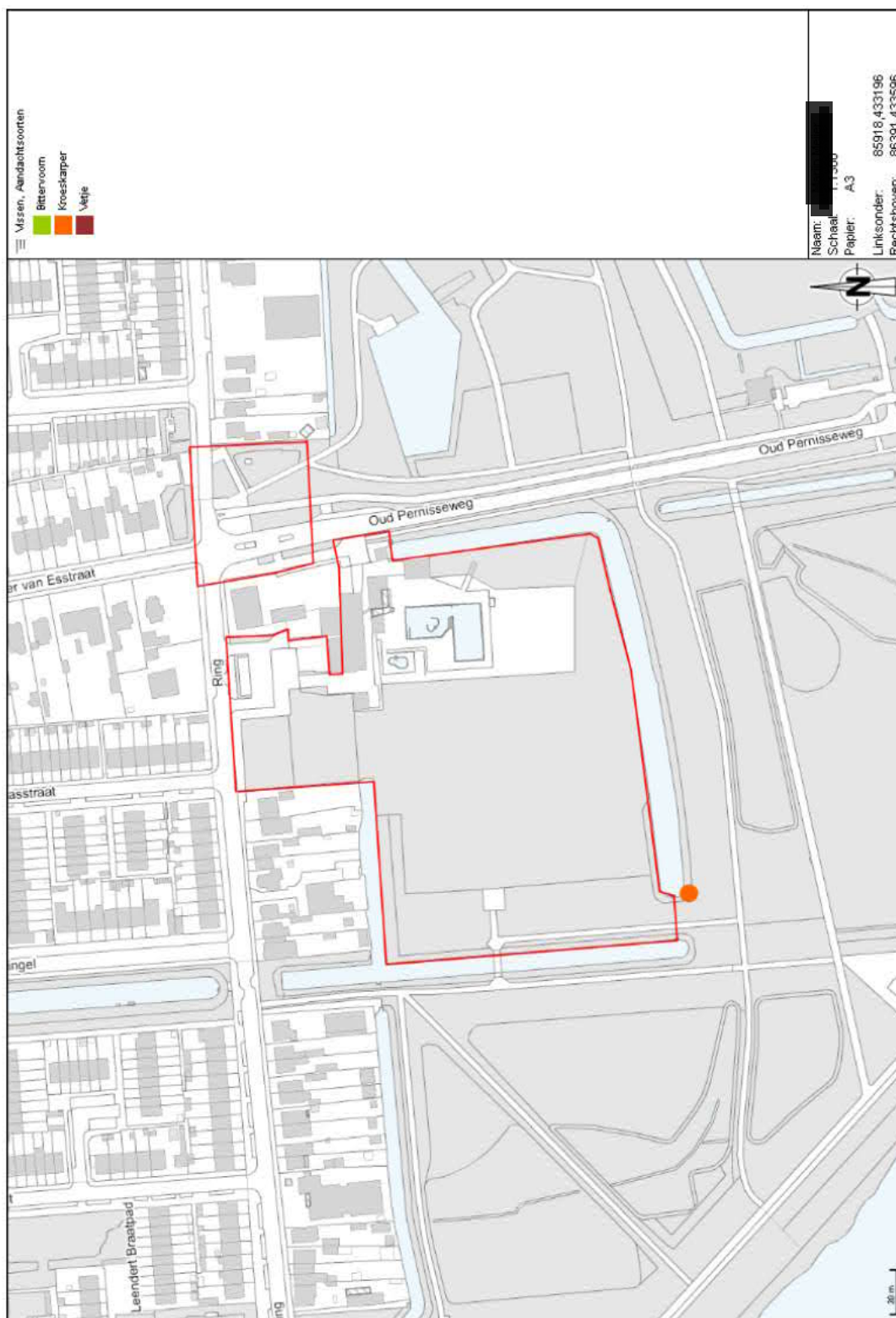
Bijlage 3: gegevens uit de waarnemingendatabase

Figuur B3.1 Vleermuisen foeragerend.

Figuur B3.2 Vleermuizen overvliegend.

Figuur B3.1 Vissen, aandachtsoorten.